

Dosarul nr. 3ra-726/19

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Râșcani (jud. I. Rabei)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

DECIZIE

24 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Mariana Pitic
Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de către Iurie Căldărușă împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani și
a Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire contestarea actului administrativ,
împotriva deciziei din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a
menținut hotărârea din 19 noiembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 20 august 2018, Iurie Căldărușă a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani și a Casei Naționale de
Asigurări Sociale cu privire contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în perioada 11 noiembrie 1991 –
11 decembrie 2009 a activat în organele afacerilor interne în calitate de polițist în
izolatorul de detenție provizorie. Prin ordinul DGRU a Ministerului Afacerilor
Interne nr. 118ef din 11 decembrie 2009 a fost concediat cu dreptul de a primi
pensie pe linia MAI.

A menționat că, vechimea în serviciu pentru stabilirea pensiei constituie 20 ani
și 16 zile, luând în considerare serviciul militar în perioada 4 decembrie 1988 – 20
noiembrie 1990. Astfel, la data de 18 mai 2018 s-a adresat Casei Teritoriale de
Asigurări Sociale Râșcani întru corectarea greșelii omise și recalcularea pensiei în
condițiile art. 61 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993. Însă, prin decizia Casei
Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani nr. X-02/907 din 13 iunie 2018 i s-a refuzat
în recalcularea pensiei.

În opinia reclamantului refuzul dat este ilegal și neîntemeiat, decizia având un
caracter abstract, neargumentat și formal.

Nefiind de acord cu decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani
privind refuzul în recalcularea pensiei, la data de 11 iulie a contestat-o la Casa
Națională de Asigurări Sociale, în baza art. 14 din Legea contenciosului
administrativ. Prin scrisoarea nr. C-1483/18 din 20 iulie 2018, Casa Națională de

Asigurări Sociale a respins cererea sa prealabilă, specificând aceleași temeuri ca și Casa Teritorială de Asigurări Sociale Râșcani.

Iurie Căldărușă a afirmat că deciziile privind refuzul de a include vechimea în muncă de 15 ani, 4 luni și 10 zile și recalcularea pensiei, sunt ilegale și pasibile de a fi anulate.

A solicitat Iurie Căldărușă anularea deciziei nr. X-02/907 din 13 iunie 2018 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani și a deciziei nr. C-1483/18 din 20 iulie 2018 a Casei Naționale de Asigurări Sociale cu obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani de a-i recalcula și include în vechimea de muncă perioada de 15 ani, 4 luni și 10 zile.

Prin hotărârea din 19 noiembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani, acțiunea depusă de către Iurie Căldărușă a fost admisă, a fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări sociale Râșcani nr. X-02/907 din data de 13 iunie 2018 și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-1483/18 din 20 iulie 2018 cu obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Râșcani de a recalcula și include în vechimea în muncă a lui Iurie Căldărușă perioada de 15 ani, 4 luni și 10 zile.

Prin decizia din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 19 noiembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani.

La data de 18 aprilie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu decizia contestată, iar conform prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recursul în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Totodată a menționat, dispozițiile art. 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă, conform căruia interpretarea eronată a legii constituie teme de casare a hotărârii.

A solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea depusă să fie respinsă integral.

Examinând recursul, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului

alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Studiind materialele dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

Din actele cauzei s-a constatat că în perioada 11 noiembrie 1991 – 11 decembrie 2009, Iurie Căldărușă a activat în organele afacerilor interne. De asemenea sa constatat că, la 11 decembrie 2009 Iurie Căldărușă a beneficiat de pensie pentru vechime în muncă de 20 de ani și 16 zile, luând în considerare serviciul militar în perioada 4 decembrie 1988 – 20 noiembrie 1990, calculată în proporție de 50 % din suma soldei.

La data de 18 mai 2018, Iurie Căldărușă a depus cerere la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani prin care a solicitat corectarea greșelii omise la calcularea pensiei pentru vechime în muncă prin includerea în vechimea în muncă perioada de activitate în funcția de polițist al izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție Rîșcani de 15 ani, 4 luni și 10 zile cu stabilirea pensiei în mărime de 75 % din suma soldei în temeiul art. 14 lit. a) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1933.

Prin decizia nr. X-02/907 din 13 iunie 2018 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani i s-a refuzat în recalcularea și includerea în vechimea în muncă a perioadei de activitate în funcția de polițist al izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție Rîșcani de 15 ani, 4 luni și 10 zile.

La data de 10 iulie 2018, Iurie Căldărușă a contestat decizia la Casa Națională de Asigurări Sociale, iar prin decizia nr. C-1483/18 din 20 iulie 2018, s-a refuzat în anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani și recalcularea pensiei.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Iurie Căldărușă a solicitat anularea deciziei nr. X-02/907 din 13 iunie 2018 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani și a deciziei nr. C-1483/18 din 20 iulie 2018 a Casei Naționale de Asigurări Sociale cu obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani de a-i recalcula și include în vechimea de muncă perioada de 15 ani, 4 luni și 10 zile.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, anulând decizia nr. X-02/907 din 13 iunie 2018 a Casei

Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani și răspunsul nr. C-1483/18 din 20 iulie 2018 al Casei Naționale de Asigurări Sociale și a obligat Casa Teritorială de Asigurări Sociale Rîșcani să recalculeze pensia lui Iurie Căldărușă cu includerea în vechimea în muncă a perioadei de 15 ani, 4 luni și 10 zile.

În suportul acestei concluzii instanța de fond a reținut că, în conformitate cu prevederile art. 18 lit. c) din Legea privind asigurări cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei conform art. 13 lit. a) militarilor care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul timpul de îndeplinire a serviciului în condiții deosebite – în condițiile avantajoase.

Dispozițiile pct. 8 lit. d) din hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, conform căruia la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne se acordă înlesnirea de doua luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în izolatoarele de urmărire penală.

Astfel s-a constatat că, la caz Iurie Căldărușă dispune de dreptul de a-i fi recalculată pensia pentru vechime în muncă, cu includerea în vechimea în muncă a perioadei de 15 ani, 4 luni și 10 zile, fiind timpul de îndeplinire a serviciului în condiții deosebite, ce reiese din două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în izolatorul de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție Rîșcani.

Fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, instanța de apel a ajuns la concluzia netemeinicii acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o întemeiată și legală.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, soluția dată de către instanțele judecătorești este una întemeiată și legală.

Instanța de recurs reține că conform art. 18 lit. c) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit. a) militarilor care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul timpul de îndeplinire a serviciului în condiții deosebite – în condițiile avantajoase respective inclusiv în condițiile stabilite de legislație până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Potrivit pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri

ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a sistemului penitenciar, se acordă două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

În interpretarea corectă a dispozițiilor enunțate se menționează că, pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile solicitate, este necesar ca persoana să întrunească două condiții și anume ca instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

Drept urmare, după cum corect a fost constatat și de către instanțele ierarhic inferioare, subdiviziunile în care a activat Iurie Căldărușă în perioadele de 1 august 1994 - 1 iunie 1999, 1 iunie 1999 - 8 iulie 2003 și 8 iulie 2003- 11 decembrie 2009, sunt entități destinate pentru deținerea persoanelor și cad sub incidența prevederilor pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, exercitându-și serviciul nemijlocit în izolatoarele de urmărire penală, anterior izolatoare de detenție.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că recurenta neîntemeiat a refuzat lui Iurie Căldărușă în recalcularea și includerea în vechimea în muncă a perioadei de în care a activat în funcția de polițist al izolatorului de detenție provizorie al CPR Rîșcani și CPS Rîșcani.

Pe cale de consecință, instanțele judecătorești temeinic și legal au dispus obligarea recalculării pensiei lui Iurie Căldărușă cu includerea în vechimea în muncă a perioadei de 15 ani, 4 luni și 10 zile, fiind timpul de îndeplinire a serviciului în condiții deosebite, ce reiese din două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în izolatoarele de detenție provizorie ale CPR Rîșcani și CPS Rîșcani.

Or, o eventuală respingere a pretențiilor ar încălca dreptul intimatului de a avea un „bun”, în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și la o „așteptare legitimă” că plățile legate de pensia pentru vechimea în muncă îi vor fi plătite.

S-a mai stabilit că, prin hotărârile contestate instanțele judecătorești ierarhic inferioare au admis și pretenția intimatului cu privire la anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-1483/18 din 20 iulie 2018.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că, răspunsul unei autorități publice cuprinde punctul de vedere cu privire la interpretarea unei legi sau a unui act administrativ, precum și atestă date existente în evidența unei autorități publice și nu poate fi considerat drept

un act administrativ producător de efecte juridice, iar dacă autoritatea publică refuză emiterea unui act administrativ sau eliberarea unor acte, precum și în cazul în care cererea nu este examinată în termenul legal, persoana poate contesta inacțiunile autorității publice, care sunt asimilate actului administrativ.

În acest sens, adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-1483/18 din 20 iulie 2018 constituie o decizie a acesteia privind refuzul în recalcularea pensiei intimatului și, în consecință, întemeiat a fost anulată de instanțele judecătorești ierarhic inferioare.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs conchide că, instanțele judecătorești temeinic și legal au admis acțiunea depusă de către Iurie Căldărușă, iar argumentele invocate de către recurentă în acest sens sunt neîntemeiate motiv din care nu pot fi reținute.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt întemeiate și legale, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Mariana Pitic

Tamara Chișca-Doneva

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Craiu